

Zápis z jednání 48. synody Starokatolické církve v ČR

zapisovatel Petr Jan Vinš a Pavel Benedikt Stránský

zápis verifikovali Martin M. Čapka a Alena Sassmannová

17. října 2015

Dle § 50 Volebního řádu synody a jednacího řádu synody Starokatolické církve v ČR podávají zapisovatelé zprávu z jednání mimořádné 48. synody Starokatolické církve v ČR, která se sešla 17. října 2015 na zámku v Pacově, aby rozhodla o přijetí nabídky biskupa ohledně setrvání v úřadu dle § 3 Řádu volby biskupa Starokatolické církve v ČR.

Prvním a jediným jednacím dnem je 17. říjen 2015. Jednání synody začalo v 11.00 hodin. Synodě dle § 12 volebního řádu synody a jednacího řádu synody předsedá místopředseda synodní rady Květoslav Tomáš Krejčí.

Proběhla registrace členů synody. Z očekávaných 53 delegátů se dostavilo 51; omluvili se 2 delegáti z Farní obce starokatolické církve pro věřící anglického jazyka v Praze.

Předsedající přivítal všechny přítomné a zahájil první zasedání mimořádné 48. synody Starokatolické církve v ČR. Požádal všechny členy synody, aby pozvedli hlasovací lístky. Všechny hosty synody požádal, aby seděli v zadních řadách a aby se zaregistrovali.

Předsedající poděkoval pacovské farnosti za pohostinství, a zejména Evě Pudilové.

Předsedající konstatuje, že synoda má 51 členů.

Probíhá zvednutí hlasovacích lístků - je přítomna více než většina a synoda je tedy usnášení schopná. Podle § 10 jednacího řádu je pořizován audiozáznam - jiné audiozáznamy nechť se nepožizují.

Předsedající navrhuje v souladu s § 13 jednacího řádu, s jejich předchozím souhlasem, zapisovatele: 1. zapisovatel - Petr Brzobohatý, 2. - 3. zapisovatel Pavel Benedikt Stránský a Petr Jan Vinš. Předsedající osvětlil role zapisovatelů.

Předsedající nechává hlasovat o jednotlivých zapisovatelích, hlasuje se aklamací o každém zvlášť:

Petr Brzobohatý - optická většina pro - NÁVRH BYL PŘIJAT,

Pavel Benedikt Stránský - optická většina pro – NÁVRH BYL PŘIJAT,

Petr Jan Vinš - optická většina pro – NÁVRH BYL PŘIJAT.

Předsedající konstatuje, že v tuto chvíli je na pořadu pouze jeden bod, a to jednání o setrvání biskupa v úřadu. Předsedající se ptá, zda má někdo další návrh. Hlásí se člen synody Radim Šrám.

Radim Šrám (Praha, Nalezení Sv. Kříže): Přednáší návrh na změnu Ústavy, a sice § 11 odst. 2. Jedná se o ukončení služby biskupa. Radim Šrám konstatuje znění paragrafu, říká, že navrhuje změnu, představuje se a uvádí argumenty ve prospěch změny z důvodů zvyšování střední délky života v České republice. Domnívá se, že 65 let, pokud je člověk v dobré kondici, tak by nemělo být limitem. Něco jiného je těžká práce. (Pozn. zapisovatele: Radim Šrám neuvádí konkrétní pozměňovací návrh; argumentuje však ve prospěch zrušení limitu věku.)

Předsedající shrnuje: Člen synody Radim Šrám navrhuje změnit první větu § 11 odst. 2 Ústavy, navrhuje nahradit textem: „Do emeritury odchází biskup v 70 letech.“ Předsedající pokračuje s informací, že se bude hlasovat o tom, zda se tento bod bude projednávat. Pro schválení stačí nadpoloviční většina hlasů. Dále předsedající vysvětluje další proceduru.

Předsedající se ptá po připomínkách.

Cezary Mizia (Český Těšín): Nechtě se o tom hlasuje až poté, co se bude hlasovat, zda biskup zůstává v úřadu. Myslí si, že všichni, kteří přijeli, přijeli ne měnit Ústavu, ale prodloužit mandát nebo ne. Není proti tomu, aby se o tom hlasovalo až potom.

Ivana Kuglerová (Praha, Nalezení Sv. Kříže): Klade otázku, zda takto přijaté usnesení synody o změně Ústavy vstupuje v platnost až po synodě, ne na ní.

Předsedající zodpovídá, že k tomu dochází publikací a vyhlášením. Synoda je nejvyšší orgán církve, který ničím vázán. Pokud se domluvíme, že ta změna bude platit okamžitě, bude platit okamžitě.

Jakub Smrčka (Tábor): Přestože jsme nejvyšší orgán, tak musí platit nějaká právní jistota a nějaká kontinuita - nesmíme postupovat chaoticky. Je nesmysl schválit něco a retroaktivně použít. Myslí si, že jakékoli změny Ústavy mohou být navrhovány, ale projednány synodní radou, případně dát komisím a předložit je v řádném termínu na řádnou synodu, aby se o tom mohlo diskutovat v obcích. Nesouhlasí s tím, aby tento návrh byl zařazen, a bude hlasovat proti.

Vladka Vaněčková (Brno): Odkazuje k § 8 odst. 5 Ústavy - k platnosti musí být usnesení vyhlášeno v Úředním věstníku. Souhlasí s bratrem Smrčkou, že takový postup by byl protiprávní.

Petr Brzobohatý (synodní rada, sekretář biskupa): Je tady 28 delegátů, kteří prodiskutovali téma v obcích, a je nefér teď jednat o něčem takovém.

Předsedající nechává hlasovat o návrhu Radima Šráma - vložit na pořad jednání další bod v tom znění, jaké bylo uvedeno. Kdo je pro tento návrh?

Hlasuje se o návrhu: Zařadit na pořad jednání synody hlasování o změně Ústavy, a to změny první věty § 11 odst. 2 Ústavy - nahradit: „Do emeritury odchází biskup v 70 letech.“ S tím, že o tom by se hlasovalo před tím, než by se hlasovalo o prodloužení služby biskupa. K přijetí je potřeba nadpoloviční většina.

Předsedající dává hlasovat.

Proti: optická většina

Předsedající konstatuje: NÁVRH NEBYL PŘIJAT.

Předsedající se ptá na další doplnění. - Není tomu tak. A tak nechává hlasovat o jediném bodu této synody, a to je hlasování o setrvání biskupa v úřadu. Kdo je pro tento pořad jednání?

Pro: optická většina - NÁVRH BYL PŘIJAT.

Tím byl schválen pořad jednání synody.

Předsedající připomíná ustanovení, kterými se bude synoda řídit při rozpravě. Žádosti o udělení slova přijímá 1. zapisovatel Petr Brzobohatý. Uvádí další ustanovení souvisejících předpisů. Konstatuje, že nemáme zpravodaje. Předsedající se hlásí 1. zapisovateli, že před volbou chce ještě jednou promluvit. Dále vysvětluje, že se hlasuje jednokolovým hlasováním třípětinovou většinou hlasů všech členů synody - z 51 je třeba 31 hlasů pro, aby byl návrh přijat.

Předsedající se ptá, zda jsou k tomu dotazy? - Hlasování bude probíhat tajně pomocí k tomu připraveného hlasovacího lístku, který bude vkládán do připravené urny. Hlasy budou sčítat zapisovatelé.

Předsedající vyzývá předkladatele - biskupa Dušana Hejbala, aby se ujal slova a představil svůj návrh na setrvání v biskupské službě.

Slova se ujal biskup Dušan Hejbal, je 11.22 hodin - cituje z 2K 3,2: „Naším doporučujícím listem jste vy sami; je napsán na našem srdci, všichni jej znají a mohou číst.“ Přichází a nabízí prodloužení své služby dle Ústavy. Chce toho říct mnohem víc, než si může dovolit a co bude obsahem jeho řeči. Věřící v intuici synodálů a především v asistenci Ducha svatého.

Biskup rekapituluje minulost, historii starokatolické církve, která je i jeho historií a historií jeho služby a dává do předznamenání: „S pomocí Boží.“ Není to jeho zásluha a je rád, že u toho mohl být. V roce 1968 přišel do církve, oslovila jej osobnost biskupa Augustina. V církvi byli podivní duchovní, věnující se pletichaření a později se ukázali jako všehoschopní agenti StB. A ruské tanky a postupné utahování šroubů, tzv. normalizace. V roce 1970 byl vysvěcen na jáhna a v roce 1971 na kněze a jmenován pomocným duchovním v Praze. Státní souhlas nezískal, přišel o něj i biskup. Začal na jeho pokyn sloužit tajně, a protože studoval a organizoval podpisovou akci na biskupovu podporu proti jeho odvolání, musel v roce 1972 odejít z fakulty. Pracoval 18 let jako pomocný dělník, zedník, provozář, řidič tramvaje, prodavač, až do roku 1990. Sloužili několika hloučkům věřících, hlavně v Praze, a v roce 1980 byl zvolen, jmenován, pražským farářem. Byl pro tajnou činnost v církvi vícekrát vyšetřován Státní bezpečností, stejně jako otec biskup Augustin. Koncem roku 1989 a počátkem roku 1990 z pověření biskupa vyjednával s úřady možnost svolat synodu, která by ukázala směr církve v nových podmínkách. Synoda obnovy se uskutečnila koncem roku 1990, nastolila právní stav a biskup Augustin jej jmenoval svým generálním vikářem. 7. ledna 1991 zemřel otec biskup Augustin, kterému před smrtí posloužil svátostmi a jako čerstvě zvolený správce biskupství na přání rodiny vedl jeho pohřeb ve Cvikově. 39. synoda jej zvolila biskupem.

Biskup dále rekapituluje stav církve, finance, vlastní náklady s uhrazením účtů a opravami. Nebude detailně zmiňovat problémy se zděděnými kněžími a problémy s tehdejší Mezinárodní biskupskou konferencí. Situaci vyřešila až přítomnost Josef Königa a nový delegát IBK biskup Bernhard Heitz, ale především 40. synoda. Ta doba byla náročná a klíčová, zmiňuje mj. získání katedrály na Petříně. V roce 1996 si poprvé vzal dovolenou. V září 1997 přijal biskupskou konsekraci a jako první ze starokatolických biskupů byl vysvěcen v Čechách. Zmiňuje další vývoj církve a úspěchy. Konstatuje, že máme na počet věřících velký počet duchovních. Získal dům v Praze 6, zrekonstruoval jej - do té doby církev neměla v Praze vůbec nic. Církev má dobrou pozici v ekuméně, biskup je ve vedení ekumenické rady církví, na Husitské teologické fakultě UK studují bohoslovci, podařilo se vybojovat akreditaci starokatolického oboru, v zahraničí je naše církev populární, od roku 1997 pravidelně vychází církevní časopis, v médiích dostáváme prostor a především v České televizi se biskup snaží, aby se o nás víc vědělo. Dlouhou dobu pracoval na českém starokatolickém misálu a do připravovaného zpěvníku napsal několik písňových textů. V neposlední řadě se mu podařilo díky účasti ve vyjednávacích grémiích zajistit velmi dobrý podíl na restitučních náhradách, takže církev má šanci přežít, i když to nebude lehké. O ekonomice hodně mluví, protože zažil církev hodně chudou. 22 let konal vedle své biskupské služby službu pražského faráře zadarmo. S pomocí Boží, je rád, že u toho mohl být. To stačí. Co se nepovedlo? Těch věcí je také dost, a když se rozhlédne, mnozí by dali

dohromady vyčerpávající seznam. Mrzí jej, že rosteme pomalu, jsme sice jedna ze 4 církví, která neztratila věřící, ale z kraje 90. let jsme doufali ve větší nárůst. Být minicírkví není ctnost, není cíl, ale realita, s níž musíme žít. Zatím. Občas nás pronásleduje blbá nálada - toto bere na sebe. Dneska je shodou okolností svátek sv. Ignáce z Antiochie, který harmonický život kněžstva s biskupem přirovnává ke strunám na kytaru, takže možná rozhodujeme, jestli vyměníme kytaru nebo naladíme struny. Obojí je možné, obojí není jednoduché. Při svém svěcení a před smrtí předchůdce slíbil, že bude pro tuto církev dýchat. Musel tomu podřídit všechno. Svůj osobní život, možnosti světské kariéry, finance. To, že život rodiny se podřídil potřebám církve. První manželství rozvedla Státní bezpečnost v 80. letech a ani druhý pokus nevydržel, to co museli zvládat z kraje 90. let. Každý člověk, i biskup, hledá nějakou blízkou duši, kdo ho má rád, jako kněze, jako biskupa, to znamená ve stálém napětí, při rozhodování na pokraji svědomí a taky zákona, s touhou zvládnout něco, co je lidsky obtížně zvládnutelné, skoro vůbec. A věří a pracuje a nasazuje se jako on. Před 8 lety si uvědomil, jak křehké je toto jeho hledání. Možná je dobrý příklad pro obhajobu celibátu. To je ale služba: tak ji chápe, na doraz. Nemá zadní vrátka. Nemá ani rodinu, protože jeho rodinou byla církev a vždycky to bude církev: s radostmi, starostmi a s velikou měrou odpovědnosti, kterou vůči ní cítí. Není začátečník, to co od něj může církev očekávat, se ví a bylo to slyšet v rekapitulaci života. Určitě stabilitu a pokračování v cestě, kterou církev nastoupila po Synodě obnovy, cesta vykoupená utrpením, ústrky.

Přijme-li církev biskupovu nabídku, zmíní několik věcí, které se stanou a které se určitě nestanou:

- chce a bude plnit své povinnosti svědomitě jako dosud,
- posílí a upevní naše místo na Husitské teologické fakultě – otevření kombinovaných oborů,
- znovu nastartuje sociální službu pro veřejnost – aniž by nás to finančně vyčerpávalo, získáme tím pracovní místa pro členy naší církve,
- bude se zasazovat o dobré hospodaření církve – aby byla po 30 letech ekonomicky soběstačná, bude bdít nad tím, aby nebyla církev ochuzena nezodpovědnými nebo populistickými rozhodnutími,
- slibuje, že platy duchovních neklesnou, ale porostou,
- nebude chtít být pro biskupa – být odkázaný Josefem Königem bude konečně pronajat,
- může být zvolen předsedou Ekumenické rady církví, jak to navrhuje současný předseda a předpokládá v tom podporu,
- v oblasti duchovního směřování bude bránit protestantizaci Starokatolické církve v ČR,

- chce seznamovat s prací biskupa ty, kdo budou do budoucna uvažovat o kandidatuře, aby byla zajištěna kontinuita služby a pozice pro nového biskupa tam, kde ji doposavad máme.

Biskup říká, že mnohé ze synodálů křtil, přijímal do církve, biřmoval, světil, oddával, křtil děti a seč mohl, nesl kříže a stál při nás, s vědomím, že to samé nemůže očekávat jako oplátku ode všech. Biskup nabízí další 3 roky života pro církev, není to pro něj nic nového, žije tak již 25 let a je na to zvyklý.

Biskup končí slovy svatého apoštola Pavla: „Ve všem a do všeho jsem zasvěcen: být syt i hladov, mít nadbytek i nedostatek. Všecko mohu v Kristu, který mi dává sílu.“ (F 4,12-13)

Předsedající děkuje za slovo biskupu Dušanovi. U 1. zapisovatele se mají hlásit lidé do rozpravy.

Jakub Smrčka (Tábor): Je rád, že dnešního hlasování jsme nebyli ušetřeni, chce vyjádřit významnou podporu. Přemýšlel, dnešní synoda je jiná, než jiné. Je to koncentrovaný okamžik, jeden bod programu, v kterém se koncentruje mnohé - je to spodivem, ale je služebně nejstarší duchovní církve, pamatuje si na studentská léta na husitské teologické fakultě, kam přišel z Tábora. Přišel tam nedlouho poté, co přijal v CČSH křest. Cítil, že starokatolická církev je jeho domovem. Chce říct, že ten domov nebylo rozhodnutí jít za něčím, co je populární a módní. Domov od té doby neztratil a přes všechny peripetie a osobní neshody a diskuze, které vedl s ostatními i s Dušanem, tak je věrný tomu, co od starokatolické církve získal a když dneska před námi stojí člověk, který je velký bojovník a před všechny hodnoty si předsadil zachování, udržení a zlepšení starokatolické církve, vnímá ji jako církev, která lidi přivádí ke Kristu, tak pokud před námi dneska stojí, že chce pracovat dál, nic nebrání, aby podporu získal. Vyjadřuje podporu prodloužení služby biskupa. Je dobře, že je zde prostor pro vyjádření vlastních názorů. To je také dobře. V jiných společenstvích je toho prostoru méně. V naší církvi je prostor pro svobodné vyjádření. Dnes může proběhnout svobodná anketa, je to závažná věc a není si jistý, zda bychom v této době byli připraveni na výměnu hudebního nástroje. Myslí si, že naladit struny je jednodušší.

Kamil Kozelský (Český Těšín): Srdečně zdraví a představuje se a uvádí, že hlasování není o zneuctění minulosti, o zavrnutí všeho dobrého, co se udělalo, to není hlasování o tom, kdo bude vedoucím katedry na HTF, - to je hlasování o tom, co bude do budoucnosti, ne co bylo v minulosti – to bylo dobré. Ten, kdo vyjádří svůj hlas proti, neříká, že si toho neváží. Není v tom nic osobního, jen důvěra v Ducha svatého, který umí najít novou hliněnou nádobu, která možná bude více směřovat do budoucnosti – nebo taky ne. Každý se musí rozhodnout sám. Chce povzbudit, abychom důvěřovali Duchu svatému a nevykládali si to, tak že je to projev neuznání za to všechno, co udělal. Biskupovi nekončí služba, emeritura není zákaz

činnosti, všechno dobré pro církev může pokračovat, stejně tak na fakultě, stejně tak tvorbě liturgických knih, které všichni oceňujeme. Důvěřujme Duchu svatému, ať už to dopadne jakkoli, důležitá je jednota, láska a uznání.

Ivana Poláková (Praha, Nalezení Sv. Kříže): Představuje se a říká, že co by mělo zaznít ze strany jen „spotřebitele“, že se musí konstatovat fakt, že nikdo neudělal pro tuto církev tolik co Dušan, je tu vždycky pro každého z nás, ať chceme nebo nechceme, hovoří o tom, jak ji podpořil v těžkých chvílích, když jí zemřel otec, jak ji podpořil i se svou rodinou. Biskup obětoval svůj osobní život. Ať už to dopadne dnes jakkoli, je důležité, aby toto zaznělo. Biskup udělal chybu, že nám dovolil, abychom mu tykali a pustil si nás do svého života a otevřel se úplně se vším. Každý z nás má svoje chyby, ona taky, ví o nich, i Dušan o nich ví. Myslí si, že tady ta osobní rovina má vliv na rozhodnutí, ale mnohem větší vliv by mělo mít, co pro nás udělal. Nikdo z nás by tady nebyl, kdyby tady nebyl Dušan, v této církvi. Když přišla do církve, byl tady Dušan, varhaník a dva staří kněží. Věří tomu, že v církvi je člověk, který Dušana dokáže nahradit a je přesvědčena, že když Dušan přijal svoji službu s pokorou, když mu biskup Augustin říkal, že on je ten vhodný kandidát, tak mu nevěřil a snažil se s největší pokorou najít někoho jiného, vhodnějšího, tak on byl ten, který řekl, dobře, já tu službu беру, já se s tím poperu a udělám, co je v mých silách. A věří, že to vždycky udělal.

Grzegorz Żywczok (Pacov, Pelhřimov): Vystupuje jako první z duchovních. Nechce nic naznačovat. Měl všeobecný pocit z projevu bratra biskupa Dušana - za který děkuje - mnoho věcí se dozvěděl a mnoho věcí se nedozvěděl, o kterých by chtěl také slyšet, ale ty věci si vždycky vyřikal s Dušanem soukromě. Další věc, souhlasí s bratrem s Českého Těšína. Nedá se říct, že by pro každého z nás Dušan něco neudělal. Chvilku měl pocit, že jej citově vydírá. Za mnoho věcí je vděčný, ale řekne ano nebo ne, nevyjadřuje tím nevděk a nechce, aby to Dušan tak bral. Co se týká rodiny, z vlastní zkušenosti, byl alergický, když mu lidé v církvi říkají, co máš na prvním místě – Bůh, rodina? To slyšel z úst Ivana Štampacha, když tady byl, i z úst duchovních. Starý spirituál mu řekl, že pokud má Boha na pravém místě, má všechno na pravém místě. A upřednostňovat církev, Boha nebo rodinu na prvním místě – je zásadně proti. Určitě někteří mohou říct i vůči němu, že to nemá poskládané – do smrti to nebude mít pokládané – střídá se to. I farníci mohou říct, že někdy mají pocit, že rodina je důležitější. V klášteře mu bylo řečeno, že žít pro církev je stejně důležité, jako stavět společenství duchovních a bratří. Je to taková malá výtku vůči biskupu Dušanovi – od jisté doby, může říct, že duchovní jsou hodně vzdálení. Chybí mu pastýř. Chybí mu člověk, za kterým by zašel a on jej dokázal sjednotit, najít spirituálního ducha pro něj. Je jasné, že jsou organizační a ekonomické věci, ale myslí si, že to, že duchovní nejsou jednotní, není jen jejich vinou. Další záležitost, na kterou by chtěl poukázat: modlí se o Ducha svatého a o rozhodnutí o další tři roky: on s biskupem kontakt neztratí, ale myslí si, že v současné době

by bylo prospěšné pro nás všechny, abychom měli chvíli čas na to, abychom se rozhodli pro jiného biskupa. Není to nic osobního vůči Dušanovi, ale hlavně z těch hledisek co dál v této církvi. Na všech ekumenických setkáních slyší ironické a posměšné poznámky, za které se stydí. Není v tom netolerance. Není si jist, zda by ta místnost nebyla plnější z lidí, kteří z církve odešli, protože museli odejít, z různých důvodů. A poslední věc: očekával by od biskupa, současného biskupa, aby ukázal, co chce udělat pro duchovní - nejenom ladit, měnit nástroje, ale podívat se do srdce, myslí, že se neznáme, i když spolu hovoříme, díváme se na sebe - strašně jej to bolí, protože je na to nastavený, aby jednal s druhým člověkem jako srdeční záležitost. V dnešní době se nemůže smířit s několika věcmi, kdy na některých synodních radách mívá strach. Z čeho? Říct jasně svůj názor. Proč? Protože někteří ten názor řekli a mezi námi nejsou. A mohl by povídat ještě dál, ale končí. Děkuje Dušanovi, za to, co pro nás dělá a bude i nadále dělat. Není v tom žádná pochybnost o jeho vůli a práci a děkuje.

Poznámka: Eva Pudilová (synodní rada, Pacov): Farní obec pacovská se svým duchovním správcem v této věci nesouhlasí.

Poznámka: Ivana Poláková (Praha, Nalezení Sv. Kříže): Hovoří k Grzegorzi Żywczokovi - hovoří o hodnotách a prioritách; říká, že je ráda, že je za něj ráda a za jiné lidi, kteří nikdy nebyli postaveni před nutnost si vybrat.

Petra Baslová (synodní rada, Desná): Je to pro ni těžké, tíží ji osobní rovina, v které se to celé pohybuje - je to hodně osobní, ani to tak není o procedurách, jako o lidech a nemůžeme se tomu vyhnout. Mluvili na desenské farní radě o tom, že bude synoda a co se bude řešit. Zaznělo, že pro desenské farníky je situace jasná, protože je to někdo koho znají a potkávají na vizitacích, anebo tma, nic, prázdno. A překvapilo ji to, ale je to relevantní věc. Souvisí to s tím, že ty farnosti jsou zavřené. Lidi neví, jestli je jiná možnost, jestli když to Dušanovi neprodloužíme, jestli nastane chaos, to tam také zaznělo. Chce říct, že jakákoli změna s sebou přináší rizika a je k nim potřeba obrovské množství odvahy a důvěry a zejména pro laické bratry, kteří žijí převážně ve své farnosti. Nemůže poradit. Důvěřuje. Ať to dopadne jakkoli, tak když budeme rozhodovat s pozorností zaměřenou k Bohu a se srdcem otevřeným, tak Bůh umí použít obě ty situace a jde o to, abychom se nebáli a nenechali se svázat tím, že něco nevíme. S tím ještě souvisí, že Dušan hodně mluvil o tom, že jeho hlavní nabídkou je stabilita - to je fajn nabídka. To je pro spoustu lidí důležité. A proti tomu se staví něco nového, otevřená budoucnost, kde je mnoho nejistoty, ale také šance. Je ráda za Dušanovy vize do budoucna, ale ona by měla vize odvážnější. Dušan skvěle zvládl výzvy, které před něj položila revoluce a porevoluční čas. To bez pochyby. Ale jsme v jiné situaci, která staví do cesty jiné výzvy a myslí si, že je možné to otevřít někomu, kdo bude v této situaci umět tu výzvu uchopit. Z toho, co Dušan říkal, necítila, že by to odpovídalo, jak ona

vnímá ty výzvy. Je to pro ni něco stabilního starého versus otevřená budoucnost, ale ve změněné době. Poslední věc: ona, když se při projednávání řádu volby biskupa řešila věc, že těch 65 let je odchod biskupa do emeritury, s tím, že kdyby v církvi byla situace krizová a výjimečná, tak je to možné prodloužit proto, aby se překlenula ta situace. Nevnímá, že teď je situace, kdy by tady nebyli lidé, co by do toho nebyli schopni jít ani situace, kdy církev potřebuje první pomoc. Vnímá situaci jako standardní. Biskup dochází do emeritního věku. Pojďme se na řádné synodě o tom bavit, jestli ten věk není časný, možná je, ale teď pro ni není situace mimořádná, aby cítila potřebu to prodlužovat. Je to těžké rozhodování pro ni a pro laiky. Ať nás vede Duch svatý.

Pavel Cepek (Šumperk): Pokusí se nebýt moc osobní, v církvi je od roku 1997, do církve jej přijímal bratr biskup Dušan. Po deset let byly jejich vztahy harmonické, avšak vlivem těch soukromých věcí, které nejsou soukromé, se to začalo kazit. Chápe tu aféru se sestrou Karasovou v roce 2008 jako druhou šanci, kterou dostal, když se za něj postavil místopředseda synodní rady bratr Josef König. Můžeme diskutovat, jestli to bylo dobře nebo ne, byla to druhá šance a na tu má každý právo. Ale vztahy se už nikdy neobnovily a nejtvrďší ránu dostaly před dvěma lety v době restrukturalizace církve, kdy byly dvě pastorační asistentky propuštěny. Nezazlívá mu, že to učinil, restrukturalizace jakékoli firmy někdy vyžaduje nepopulární kroky, ale těm lidem se to řekne včas a řekne se jim to, ne aby se to dozvídali od jiných, že ten nebo onen byl propuštěn nebo aby se v tomto smyslu klamala synodní rada - byl také jejím členem v několika obdobích a měl nejen pocit, ale i jistotu, že několikrát musel rozhodovat na základě neúplných informací. Že se jejich rodina ocitla v těžké sociální situaci, splácí dům, to jsou věci, které jsou spíše na okraji. Vadí mu, že duchovní nejsou stmelováni, ale spíše oddělováni, pomlouvání jeden od druhého a k upřímnosti je potřeba alespoň jedno promile. Jejich obec to prožívala s nimi, snažil se ji co nejobjektivněji informovat. Byly doby, kdy věci hladili, zatajovali, chlácholili, lidé si všímají. Názor jejich obce je, že nepodpoří prodloužení mandátu biskupa z mnoha příčin. Neupírají mu zásluhy a děkuji za všechno, co pro ně udělal, ale nemají dojem, že by tato atmosféra v církvi měla pokračovat.

Pavel Hynek (Praha, Máří Magdaléna): Lídr nebo vedoucí jakékoli lidské organizace nebo skupiny má být po nějaké době vystřídán, patří to k demokracii i k církvi a do budoucna by se bál dlouhých biskupských období. Pro něj je ta situace jednoznačná, protože si nepřeje nekonečný episkopát.

Eva Pudilová (synodní rada, Pacov): Byla požádána pacovskou farností, jejím zástupcem, a zástupcem pelhřimovské farnosti, aby do zápisu udělala poznámku k Grzegorzově projevu. Projednávali to na farním shromáždění - ani pacovská ani pelhřimovská farnost s vyzněním jeho projevu nesouhlasí. Což mu řekli a teď to řekli i synodě. Za sebe: ona je praktický

člověk a bere i duchovní záležitosti prakticky. Nemyslí si, že je dobré odcházet od rozdělané práce, mluví ze zkušenosti člena synodní rady ohledně ekonomické situace církve a také si nemyslí, že je dobré předávat práci z jednoho lídra týmu na druhého ve velmi krátké době. V církvi probíhá mnoho procesů pomaleji, než ve firmách. Myslí si, že tři roky pro to, aby se ten, kdo má přijít potom, aby se vpravil do struktur, nejen uvnitř, ale i navenek, jsou dostačující doba a stávajícímu biskupovi by tu dobu pro předání dala.

Ivana Kuglerová (synodní rada, Praha, Nalezení Sv. Kříže): Souhlasí s Grzegorzem a souhlasí s Petrou, cítí propast a zároveň je to otázka důvěry. Možná máme dojem, že s novým biskupem se vztahy zlepší - není si tím úplně jistá. Ona se nikdy nebála říct svůj názor. Nějakou dobu se s bratrem biskupem nepohodli, ale nakonec tu cestu zpátky našli. Když přijde nový biskup a lidé se budou bát říkat svůj názor, tak to fungovat nebude. Ať už se rozhodne jakkoli, nesmíme se bát říkat své názory a musíme o to církev bojovat všichni. Nebát se říct svůj názor i tady. Ať to dopadne jakkoli, můžeme věřit ve vedení Ducha svatého. Nerada by pak, aby se to hodilo na jednoho člověka, který schytá černého Petra a potáhne to sám.

Jakub Smrčka (Tábor): Reaguje na přednesené projevy - je nešťastné stavět to dnešní rozhodnutí emotivně a má někdy dojem, ať z té či oné strany to tak je. Uvědomme si, co se odehrává: volba nového biskupa v situaci naší církve, a k této volbě dojde v dohledné době, je dobou obrovské transformace. Taková doba ještě nebyla. Starokatolická církev v 2. polovině 20. století neprožila tak dlouhé období svobody a budování, a už vůbec ne ta česká. Procesy v církvi trvají přirozeně řadu let. Taková věc by měla mít prostor na to, aby byla dostatečně připravena. V projevu bratra Dušana slyšel slova o tom, že by chtěl půdu pro svého nástupce v následujícím tříletém období připravit. Je přesvědčen, že dnešní rozhodnutí nemůže být lékem na minulá příkoří, to žádná satisfakce nebude, a když tak slabá a krátkodobá, a zároveň pro naše společenství je dobré, když se taková půda pro velkou změnu připraví dlouhodobě. Ve shodě s tím, co řekla Eva Pudilová, přestože můžeme tvrdit, že hospodářské záležitosti jsou věcí přizemní, tak jsou velmi určující. Je třeba dělat i tuto úřední práci. I pro předání takové agendy je potřeba, aby do toho bylo umožněno někomu růst. A on nevidí, že by v církvi byl sklad kandidátů na biskupa a chce prostor pro to, aby kolegové v kněžské službě k tomu mohli růst. Doufá, že slova, která Dušan řekl, míří k tomu, aby kandidátům připravil půdu i duchovním způsobem. Myslí si, že tříleté období je jenom dobře a nemyslí si, že je dobře vykládat ústavu církve jinak, než jak to v ní stojí a v ústavě církve a o krizové době nestojí vůbec nic. Situaci vidí tak, že změnu je třeba připravovat koncepčně, stejně k ní dojde. Pevně věří a přeje to všem, že se jí všichni ve zdraví dožijí.

Poznámka: Petra Baslová (synodní rada, Desná): Dušan váhal, zda bude nabízet svou službu až do doby svých narozenin - jen k tomu období na přípravu a přemýšlení nebylo i kvůli tomuto. Konstatuje z ústavy: do emeritury biskup odchází v 65 letech, synoda může prodloužit. Není tam nic o krizové situaci - je tam odchází a může prodloužit.

Igor Osvald (Praha, Nalezení Sv. Kříže): Chce se držet faktů a roviny, kterou máme přijmout. Zvrhává se to, zda zvolíme Dušana nebo ne. Především volíme biskupa, kterého známe, tři roky je období, které bude schopen využít tak, aby případné kandidáty připravil na nelehkou roli, která ten post tak malé a neviditelné a bezvýznamné církve je - přesto je to pro nás rodina. Budoucnost církve je pro nás důležitá. Vést firmu není jednoduché, nikdo se nevystříhá chyb. Je důležité, kam ten projekt dospěl. Problém církve je, že vedete firmu, která má patent na pravdu. Problém je, když do toho, kdo nese světlo, se střílí z vlastních řad a nemá podporu. Část členů synody je důkazem, že s Dušanem se nenavazuje kontakt jednoduše. On má jinou zkušenost. Věřící, že s Dušanem v čele bude šance pro nové projekty a myšlenky a on tomu bude otevřený. Přiznejme si, že vztah tvoří dva. Je maličko nepříjemně za Dušana, že se musí obhajovat - on je přesvědčen, že spíše my bychom jej měli žádat, aby nás vedl dál, a chce poprosit biskupa, aby byl dál biskupem.

Grzegorz Żywczok (Pacov, Pelhřimov): My nejsme firma, my jsme církev - manažer musí být také, chraň Pán Bůh, ne vše v jedné ruce. Dobrá firma si najde manažera, který to dělá a nedělá to všechno sám. Bohužel takové manažery nemáme. Bavme se o společenství a ne o firmě. Když je v synodním řádu nebo té normě napsáno 65 let, tak dělám vše pro to, abych v tomto věku všechno předal, ty tři roky, to je jenom možnost - to není to, že tam musím být a předat to za ty tři roky. Mám čas před tím.

David Holeton (Praha, Máří Magdaléna): V roce 1997 se přistěhoval do Prahy. Je důležité říci: Dušan je pravý obnovitel starokatolické církve v Čechách. Když se přistěhoval, byl tu deset presbyterů, teď máme víc než dvacet, to je velmi důležité. Není jednoduché jít do penze, jako učitel je spokojený, jako administrátor je spokojený - je to jasné. Jako učitel má nápady, které jsou často unavené, jako farář je trochu unavený. Potřebuje pokračovat - církev je apoštolská a historická - to není jen jeden člověk. Potřebujeme nové impulzy. Je spokojený, když vidí, že měl v Kanadě studenty, kteří jsou biskupy a faráři. Čas přišel, jsou další lidé, kteří musí pokračovat. Pro Dušana znak největšího úspěchu bude vidět nástupce. To není nic proti Dušanovi. Myslí, že má pořád energii, může pokračovat, ale musí najít jinou službu. Služba se ukončí jen smrtí a není připraven umřít. Dneska je otázka, jak budeme pokračovat. Budeme pokračovat se stejným člověkem nebo potřebujeme nový impuls.

Rostislav Toman (Brno): Chtěl říct to co David Holeton, stahuje své slovo.

Nikdo další se do rozpravy nehlásí.

Květoslav T. Krejčí (synodní rada, Praha, Nalezení Sv. Kříže, předsedající synody): Nebude mluvit dlouho a nebude přednášet apoteózu biskupa Dušana Hejbala. Chce říct jednu věc: zazněla slova o tom, že církev není firma - souhlasí s tím, církev je společenství věřících, které chodí po zemi 2000 let, a jedním z charakteristických rysů je určitá kontinuita. Nehovoří jako duchovní, neboť jím není - hovoří jako laik pražské farnosti. Je to společenství, jehož farářem je biskup Dušan. Je to společenství, které je stabilní. Přeje si chodit do stabilního společenství. Nechce chodit do společenství, které jej překvapí. Chce chodit do společenství, kde nejsou skandály, nechce chodit do společenství, kde jsou zpronevěřené peníze, jako v jiných církvích, nechce chodit do společenství, kde jej budou překvapovat liberální či pseudoliberální nápady, které nejsou slučitelné s tím, čemu říkáme katolická víra. Do takového společenství chodit nechce. Od svého duchovního pastýře očekává kontinuitu a klid a ne příliš velkou invenci. V tomto směru jeho duchovní pastýř toto očekávání zcela splňuje a splňuje je i jako biskup. Chce varovat před jednou našeptávačkou - ta našeptávačka se jmenuje změna a asi ji už všichni slyšeli. Ono jako něco tak funguje a ona nám šeptá: Ono by to mohlo být lepší. Člověk, se kterým žijeme, už nám nestačí - on se najde vždycky někdo pěknější. Budeme hledat novou práci, která nás nebaví - a zjistíme, že příslovečné o dvou kůrkách platí i jinde. Odstěhujeme se do jiné země - a pak nás to táhne domů. V politice je to také podobné a zjistíme, že politických alternativ moc nemáme. Chtěl by před touto našeptávačkou v naší církvi varovat a chtěl by, aby se všichni zamysleli, zda jsou věci tak špatné, že bychom potřebovali v čele výměnu vedení. Není o tom přesvědčený a hlavně není přesvědčený o tom, že máme alternativu. Stává se, že když chceme nějakou změnu, tak poKvětoslav T. Krejčí (synodní rada, Praha, Nalezení Sv. Kříže, předsedající synody): Nebude mluvit dlouho a nebude přednášet apoteózu biskupa Dušana Hejbala. Chce říct jednu věc: zazněla slova o tom, že církev není firma - souhlasí s tím, církev je společenství věřících, které chodí po zemi 2000 let, a jedním z charakteristických rysů je určitá kontinuita. Nehovoří jako duchovní, neboť jím není - hovoří jako laik pražské farnosti. Je to společenství, jehož farářem je biskup Dušan. Je to společenství, které je stabilní. Přeje si chodit do stabilního společenství. Nechce chodit do společenství, které jej překvapí. Chce chodit do společenství, kde nejsou skandály, nechce chodit do společenství, kde jsou zpronevěřené peníze, jako v jiných církvích, nechce chodit do společenství, kde jej budou překvapovat liberální či pseudoliberální nápady, které nejsou slučitelné s tím, čemu říkáme katolická víra. Do takového společenství chodit nechce. Od svého duchovního pastýře očekává kontinuitu a klid a ne příliš velkou invenci. V tomto směru jeho duchovní pastýř toto očekávání zcela splňuje a splňuje je i jako biskup. Chce varovat před jednou našeptávačkou - ta našeptávačka se jmenuje změna a asi ji už všichni slyšeli. Ono jako něco tak funguje a ona nám šeptá: Ono by to mohlo být lepší. Člověk, se kterým žijeme, už nám nestačí - on se najde vždycky někdo pěknější. Budeme hledat novou práci, která nás nebaví - a zjistíme, že příslovečné o dvou kůrkách platí i jinde.

Odstěhujeme se do jiné země - a pak nás to táhne domů. V politice je to také podobné a zjistíme, že politických alternativ moc nemáme. Chtěl by před touto našeptávačkou v naší církvi varovat a chtěl by, aby se všichni zamysleli, zda jsou věci tak špatné, že bychom potřebovali v čele výměnu vedení. Není o tom přesvědčený a hlavně není přesvědčený o tom, že máme alternativu. Stává se, že když chceme nějakou změnu, tak po nějaké době nemáme ani to, co máme. Tomuto se říká krize středního věku. Jestli není i v naší církvi. Není přesvědčen, že máme takovou alternativu, že bychom změnili vedení v pilotní kabině, aby si toho pasažéři nevšimli, cítili se bezpečně a neodcházeli někam jinam. To by bylo nejhorší, co by se nám mohlo po změně vedení stát. Chce všechny vyzvat a poprosit, abychom zapomněli na naše osobní ambice, zda někdo chceme či nechceme být biskupem, zda chceme nebo nechceme být vysvěceni do duchovní služby, abychom zapomněli na šarvátky, zapomněli na to, co bylo, a skutečně přemýšleli o tom, jaká je budoucnost církve a co je pro církve nejlepší. To chtěl říct jako závěrečnou poznámku předsedajícího.

Poznámka: Cezary Mizia (Český Těšín): Vznáší protest, že to není shrnující poznámka předsedajícího synody, ale osobní názor předsedajícího.

Marek Bernard Růžička (Praha, Máří Magdaléna): Církve je společenství, nemáme přeceňovat roli administrátora, faráře biskupa - církve neřídí jeden člověk, nedělejme z toho drama.

Grzegorz Żywczok (Pacov, Pelhřimov): Vyzývá, aby se přihlásili duchovní, kteří mají biskupské ambice. On ne. Kdo tady vznáší demagogii, že někdo má ambice na biskupa. Máme se natolik rádi, že biskupem se málokdo z nás chce stát. Změna k lepšímu? Neočekává změnu k lepšímu. Každý očekává změnu k lepšímu. On chce něco jiného. On si váží bratra předsedajícího synody a váží si každého slova, umí pěkně mluvit, ale je v tom jistá diplomacie. Zamysleme se nad tím.

Cezary Mizia (Český Těšín): Omlouvá se za prudkou reakci, ale myslí si, že předsedající neodlišil svoje hlasy - soukromý a předsedající, spatřuje v tom manipulaci. To nebylo povzbuzení, to byla právníková manipulace.

Poznámka: Květoslav T. Krejčí: Nebylo cílem, aby jeho příspěvek byl manipulativní. Jeho příspěvek mu nepřišel jako manipulativní. Každý by si měl udělat názor. On říkal podle svého nejlepšího vědomí a svědomí svůj názor. Není zástupcem pražské farnosti, je tu ze synodní rady a žije v pražském společenství, takže hovořil o tom, jak se cítí jako řadový člen pražské starokatolické obce.

Petr Brzobohatý (synodní rada, sekretář biskupa): Preferoval by, abychom přestali mluvit o změnách a o strašení budoucností a nechal by to na svědomí a Duchu svatém a abychom přešli k hlasování. Co mělo, to zaznělo.

Alois Sassmann (Tábor): V církvi je od roku 1996, zažil leccos, dobré i zlé, klade si otázku, zda by nebylo lepší, kdyby v synodním řádu bylo, že biskup odchází v 65 letech nebo 70 letech a je to. Nedovede si představit, že by žáci ve škole hlasovali, jestli jejich ředitel bude dál. Půlka bude pro a půlka proti. Přinese to rozdělení. Nechtějí hlasování z Ducha svatého a hlavně aby nás to nerozdělilo, abychom se měli rádi.

Biskup Dušan: Setrval a neodešel po té střelbě. Církev není firma, ale v určitých situacích se to tak chovat musí. Biskup se o ty věci musí starat, protože tady nikdo takový není. Bere to jako povinnost. S tím souvisí i to, že v posledních čtyřech letech vážla komunikace mezi klérem a jím - on se musel ekonomice věnovat. To bylo množství jednání. On tomu říká ostrá tužka. Bylo to na hraně, lehce za hranou zákona. To se nedá nic dělat.

Restrukturalizace - muselo k ní dojít. Zároveň ale dostali půjčky. O tom by také měli mluvit. Je proti nekonečnému episkopátu, ale ten další bude nekonečný. Člověk si to musí osobně brát: Má tady být za toho pana Srstku: „Chcete mě?“ - stojí mu to za to? Stojí! Církev mu za to stojí. Církev není jenom pár těch, kteří si myslí, že se mávne kouzelným proutkem a stane se něco lepšího a bude šťastná budoucnost. Kéž by byla! Biskup děkuje za příspěvky a chce popřát duchaplné, Svatého Ducha plné hlasování. Děkuje za pozornost.

12.50 h - končí se rozprava, předsedající děkuje předkladateli návrhu i za všechny přednesené příspěvky. Je dobře, že zde zazněly všechny strany. Chce poděkovat všem, kteří projeví nesouhlasný názor, za to, že měli tu kuráž a vstali, protože někteří si myslí očividně také něco jiného, ale tu kuráž, aby vstali, tu nemají. Od toho je církev a naše shromáždění, abychom názory tříbili a aby zaznívaly i protichůdné názory. Chce poprosit, abychom všichni hlasovali podle svého nejlepšího vědomí a svědomí. K tomu nám dopomáhej Bůh. Amen.

Technické sdělení předsedajícího: ve 13.15 h začne hlasování.

13.15 h - obnovení zasedání synody - zapisovatelé připravili 51 lístků a ověřili jejich počet, který bude vydán k volbě.

Promítá se návrh usnesení: „Souhlasíte se setrváním biskupa v úřadu biskupa i po dosažení věku 65 let, a to na dobu dalších 3 let?“

Předsedající: Má k tomu někdo nějaký návrh nebo připomínku?

Krátká debata o zpřesňování otázky.

Předsedající nechává hlasovat, zda otázka zůstane, jak je.

Pro: optická většina - NÁVRH BYL PŘIJAT.

Bude se hlasovat o nezměněné otázce: „Souhlasíte se setrváním biskupa v úřadu biskupa i po dosažení věku 65 let, a to na dobu dalších 3 let?“

Předsedající vysvětluje rozdělení hlasovacích lístků a způsob hlasování. Vysvětluje, jak se hlasuje - „ano“, „ne“, „zdržuji se“ - prázdný i neodevzdaný lístek znamená „zdržel se“. Aby toto usnesení bylo schváleno, potřebujeme 31 hlasů pro. Aby to byl hlas pro, musí se napsat ano.

Je připravena hlasovací urna - je ověřeno, že je prázdná a 1. zapisovatel ji zapečetil.

Probíhá vyvolávání členů synody podle abecedního pořádku a posléze úprava hlasovacích lístků a hlasování jejich vhozením do hlasovací urny.

Předsedající konstatuje, že je ukončeno hlasování. Je třeba ještě zvolit osoby, pověřené synodou, které zkontrolují zprávu o jednání synody dle § 50 volebního řádu delegátů synody a jednacího řádu synody

Předsedajícím navržení Martin M. Čapka a Alena Sassmannová, o kterých dává hlasovat:

Martin M. Čapka - pro optickou většinou - NÁVRH BYL PŘIJAT,

Alena Sassmannová - pro optickou většinou - NÁVRH BYL PŘIJAT.

Synoda pověřuje Martina M. Čapku a Alenu Sassmannovou kontrolou zprávy, kterou vypracují zapisovatelé.

Předsedající vyhlašuje krátkou přestávku, synoda se sejde ve 14.00 h.

Ve 14.00 h seznámil synodu zapisovatel Petr Jan Vinš s výsledkem hlasování:

„Souhlasíte se setrváním biskupa v úřadu biskupa i po dosažení věku 65 let, a to na dobu dalších 3 let?“

Odevzdáno platných: 51

Pro: 22

Proti: 27

Zdrželo se: 2

NÁVRH NEBYL PŘIJAT.

Předsedající konstatuje: Synoda nerozhodla o setrvání biskupa v úřadu. Nerozhodne-li synoda o setrvání biskupa v úřadu, svolá biskup neprodleně synodu k volbě biskupa.

Předsedající žádá členy synodní rady, aby se po skončení zasedání sešli v kuchyňce za jednacím sálem.

Otázka, zda ještě někdo chce vystoupit?

Lucie Kodišová (Praha, Nalezení Sv. Kříže): Přeje synodálům příjemné odpoledne. Chce pozvat na akci „Starokatolické Laienforum“.

V 14.04 h předsedající děkuje organizátorům a prohlašuje zasedání 48. synoda Starokatolické církve v ČR za ukončené.

V Pacově 17. října 2015.